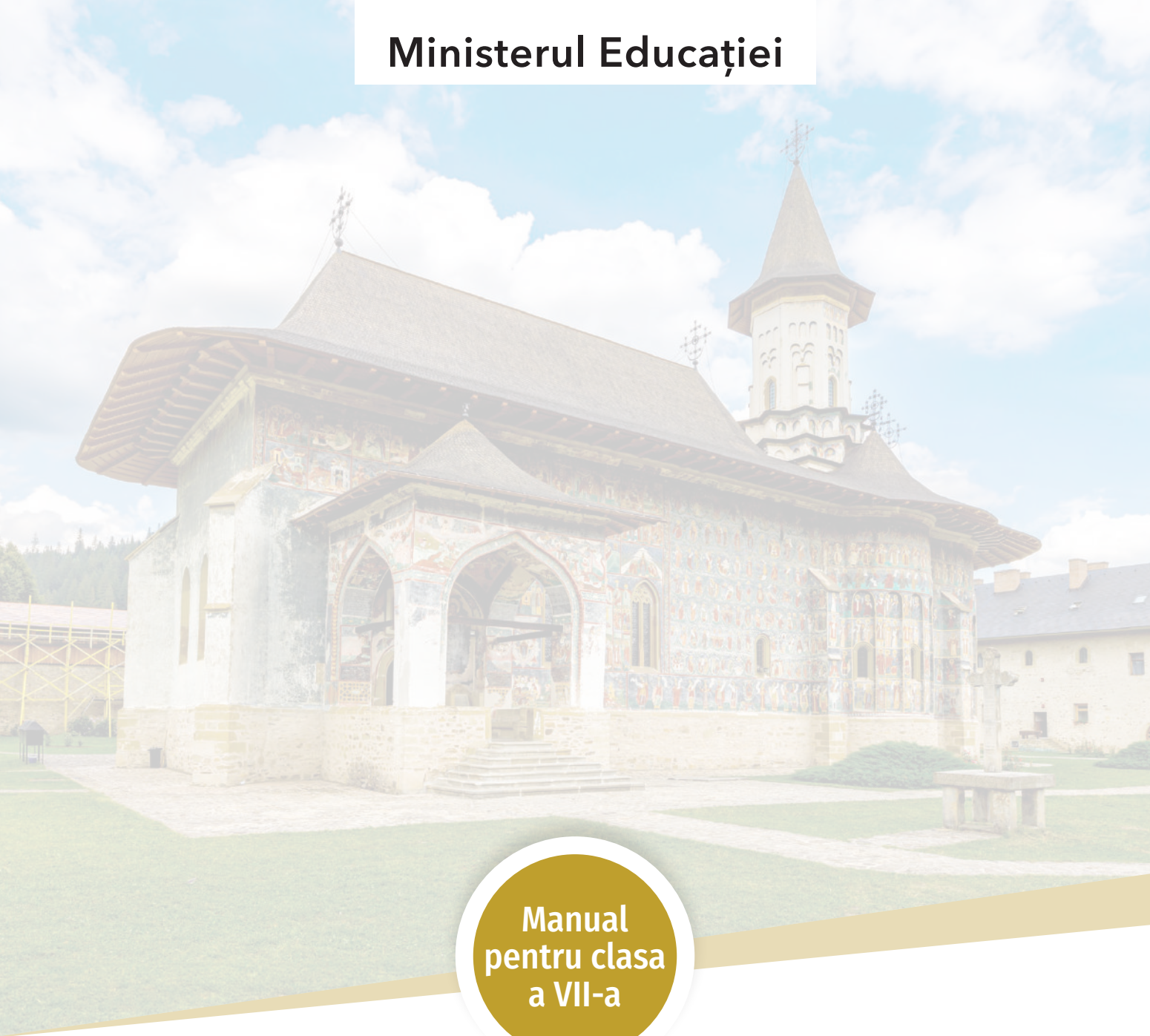

Ministerul Educației

Manual
pentru clasa
a VII-a

Religie

CULTUL ORTODOX

Cristina Benga • Aurora Ciachir • Niculina Filat
Mihaela Ghițiu • Ioana Niculae

CORINT
LOGISTIC

Cuprins

Cuvânt-înainte	3	Recapitulare	59	
Ghid de utilizare a manualului	5	Evaluare	60	
Competențe generale și specifice	6			
Să ne amintim din clasa a VI-a.....	7			
Domeniul I				
DUMNEZEU SE FACE CUNOSCUȚ OMULUI				
Unitatea de învățare: DUHUL SFÂNT – SFINȚITORUL LUMII				9
1. Viața omului și asemănarea cu Dumnezeu .	10			
2. Lucrarea Duhului Sfânt în lume	14			
3. Pogorârea Duhului Sfânt la Cincizecime....	18			
4. Sfintele Taine în viața creștinilor (I)	22			
5. Sfintele Taine în viața creștinilor (II)	26			
6. Darurile Duhului Sfânt	30			
Lectură cu folos – Din <i>Viețile Sfinților</i>	34			
Proiect educațional interdisciplinar:				
Cu noi este Dumnezeu.				
Duhul Sfânt în Biserică și în viața noastră.....	35			
Recapitulare	37			
Evaluare.....	38			
Domeniul II				
IUBIREA LUI DUMNEZEU ȘI RĂSPUNSUL OMULUI				
Unitatea de învățare: BISERICA – VIAȚA OMULUI ÎN HRISTOS, PRIN DUHUL SFÂNT				39
1. Credința în primele comunități creștine	40			
2. Comuniunea credincioșilor în Biserică	44			
3. Biserică – lăcaș de închinare și de sfințire a omului.....	48			
4. Biserică în istorie	52			
Lectură cu folos – Faptele Apostolilor, cartea Duhului Sfânt.	56			
Proiect educațional interdisciplinar:				
Viața Bisericii. Prietenia în Hristos				57
Domeniul III				
VIAȚA CREȘTINULUI ÎMPREUNĂ CU SEMENII				
Unitatea de învățare: ROADE ALE DUHULUI SFÂNT ÎN VIAȚA CREȘTINULUI				61
1. Manifestarea bucuriei în viața omului	62			
2. Frumosul în viața creștinului	66			
3. Prietenia și iubirea, valori pentru viață	70			
Lectură cu folos – <i>Filocalia</i> sau iubirea de frumos	74			
Proiect educațional interdisciplinar:				
Frumosul, punte către semeni.				
Galeria de artă	75			
Recapitulare	77			
Evaluare.....	78			
Domeniul IV				
VIAȚA COMUNITĂȚII ȘI SĂRBĂTORILE CREȘTINE				
Unitatea de învățare: ICOANA MARILOR SĂRBĂTORI CREȘTINE				79
1. Praznicele împărătești.....	80			
2. Sărbători închinare Maicii Domnului și sfinților.....	84			
Lectură cu folos – Maica Domnului, ocrotitoarea Sfântului Munte Athos	88			
Proiect educațional interdisciplinar: Sărbători în parohia mea. Voluntariat cu Dumnezeu				89
Recapitulare	91			
Evaluare	92			
Recapitulare finală	93			
Evaluare finală	95			
În loc de încheiere.....	96			

Domeniul I
Dumnezeu Se face cunoscut omului
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE
Duhul Sfânt – Sfințitorul lumii

Copii la Sfânta Împărtășanie

- 1. Viața omului și asemănarea cu Dumnezeu**
- 2. Lucrarea Duhului Sfânt în lume**
- 3. Pogorârea Duhului Sfânt la Cincizecime**
- 4. Sfintele Taine în viața creștinilor (I)**
- 5. Sfintele Taine în viața creștinilor (II)**
- 6. Darurile Duhului Sfânt**

Lectură cu folos
Proiect educațional interdisciplinar
Recapitulare
Evaluare

Lecția 1

*Și aceasta este făgăduința
pe care El ne-a făgăduit-o:*

Viața veșnică.

I Ioan 2, 25

Raiul (frescă exterioară, Mănăstirea Voroneț)

Viața omului și asemănarea cu Dumnezeu

Taină mare este viața omului! Ea începe de pe pământ, prin lucrarea lui Dumnezeu. Acesta dă părinților gândul bun de a aduce un nou om pe lume, iar pruncului ce se va naște, un suflet potrivit neamului din care provine și lumii în care va trăi.

Dumnezeu ne-a făcut după **chipul Său** și ne cheamă să devenim asemenea Lui întru sfințenie. Pe parcursul vieții pământești, trăind și lucrând împreună cu semenii, ne străduim să îndeplinim această chemare spre creștere și desăvârșire spirituală.

Mântuitorul ne învață prin Sfintele Evanghelii că aceasta este calea de a dobândi **viața veșnică**, pe care o dorește fiecare om.

Un învățător de lege L-a întrebat pe Mântuitorul: *Ce să fac ca să moștenesc viața de veci? Iar Iisus a zis către el: Ce este scris în Lege? Cum citești? Iar el, răspunzând, a zis: Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși. Iar El i-a zis: Drept ai răspuns, fă aceasta și vei trăi* (Luca 10, 25-28). Mântuitorul ne arată că prin strădania continuă de a împlini poruncile putem să creștem în virtuți. Dintre acestea, cea mai mare este dragostea față de Dumnezeu și față de

aproapele, incluzând și dragostea față de vrăjmași. Această dragoste se manifestă în faptă prin iertare, răbdare, milostenie și cuvânt bun. Pe parcursul existenței noastre, în confruntarea cu împrejurări concrete ale vieții, putem încerca să ne asemănăm lui Hristos. Rugându-ne și cerându-I ajutorul cu inima deschisă și urmându-I exemplul, învățăm să trăim și să aplicăm credința în viața noastră personală.

Împlinirea poruncilor trebuie însoțită de împărțirea cu Hristos după cuvântul Său: *Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu rămâne întru Mine și Eu întru el* (Ioan 6, 56).

Asemănarea cu Dumnezeu și viața veșnică se câștigă cu efort personal, dar și cu harul Său, prin Sfintele Taine. În Sfânta Scriptură avem îndemnul ca fiecare dintre noi să pornească în viață cu mult curaj: *Luptă-te lupta cea bună a credinței, cucerește viața veșnică la care ai fost chemat* (I Timotei 6, 12).

- **a încunună** = (aici) a răsplăti cu onoruri.
- **epopee** = poem în versuri, de mari dimensiuni, în care se relatează fapte eroice, legendare sau istorice.

Înțelege textul

1. Cum ar fi bine să folosim timpul acestei vieți pentru a dobândi viața veșnică? Este suficient să împlinim poruncile Domnului?
2. Toți oamenii pot ajunge la asemănarea cu Dumnezeu? Explică de ce.
3. Ce învățătură de folos pentru viața ta personală ai descoperit în text?

Adună înțelepciune

Sfinții sunt cei care au dobândit veșnicia alături de Dumnezeu, pentru că au trăit viața pământească în duhul învățurii lui Hristos. Ei și-au împlinit nevoia lăuntrică de creștere și împlinire spirituală, ajungând la asemănarea cu Dumnezeu: *După Sfântul Care v-a chemat pe voi, fiți și voi înșivă sfinți în toată petrecerea vieții. Că scris este: „Fiți sfinți, pentru că Eu sunt Sfânt”* (I Petru 1, 15-16).

Această chemare se adresează tuturor oamenilor, deci fiecăruia dintre noi. Găsim în cartea *Viețile Sfinților* o sursă de inspirație și multe exemple demne de urmat.

Rugăciunea tuturor sfinților (frescă exterioară, Mănăstirea Sucevița)

Însă prin „sfinți” înțelegem nu numai pe cei desăvârșiți în virtute, ci pe toți câți se străduiesc spre desăvârșire, chiar dacă n-au ajuns încă la ea. Nimic nu-i împiedică pe aceștia să se sfințească și ei prin împărtășirea cu Sfintele Taine și să devină sfinți (Sfântul Nicolae Cabasila).

Privește icoana, citește textele și răspunde la întrebări:

1. Cine sunt sfinții?
2. În pictura exterioară a bisericilor din Bucovina sunt reprezentate cetele sfinților. De ce crezi că aceștia ocupă un loc atât de vizibil?

Sfântul Ierarh Dosoftei (1624-1693)

Sfântul Ierarh Dosoftei, Mitropolit al Moldovei, a avut multă dragoste față de sfinți, dar și față de semeni. Pentru a oferi modele de viață, a tradus în limba română și a tipărit cartea *Viața și petrecerea sfinților*, incluzând însemnări importante despre unii sfinți români.

Viața și petrecerea sfinților, Iași, 1682-1686

Descoperă

Caută pe internet aplicații ale calendarului creștin, în care poți citi viețile sfinților. Citește din viața sfântului tău ocrotitor sau din viețile sfinților prăznuți în ziua în care te-ai născut. Gândește-te la o virtute pe care aceștia au avut-o și te reprezintă și pe tine.

Fiecare dintre noi este pictorul propriei vieți. Sufletul nostru este ca o pânză; virtuțile sunt culorile; Iisus Hristos este modelul pe care trebuie să-L pictăm.

Sfântul Grigore din Nyssa

În Evanghelie Mântuitorul Hristos ne arată că iubirea pusă în faptă este cel mai important criteriu pentru dobândirea vieții veșnice.

Veniți, binecuvântații Tatălui Meu, moșteniți Împărăția cea pregătită vouă de la întemeierea lumii. Căci flămând am fost și Mi-ați dat să mănânc; însetat am fost și Mi-ați dat să beau; străin am fost și M-ați primit; gol am fost și M-ați îmbrăcat; bolnav am fost și M-ați cercetat.

Matei 25, 34-36

La slujba de Înviere, Lăpuș, județul Maramureș

Dobândește pricepere Activități interactive

1. Biserica ne oferă ajutor prin harul Sfințelor Taine în călătoria duhovnicească spre creșterea și desăvârșirea spirituală.

- Gândește-te că pictezi sfântul/sfânta din icoana alăturată. Notează în caiet corespondențele între locurile indicate (ochi, urechi, mâini, cap, umeri, piept) și virtuțile corespunzătoare (*curăția, ascultarea, credința, blândețea, hărnicia, milostenia, curajul, dragostea, nădejdea, înțelepciunea, cumpătarea, ospitalitatea*).

Exemplu: ochii – *curăția*

- Copiază icoana alăturată. Completează desenul și transcrie pe el virtuțile descoperite în locurile indicate.

2. Grupați-vă pe echipe de câte patru elevi. Fiecare echipă își alege un domeniu (matematică, fizică, biologie, sport, muzică, artă etc.) și alcătuește o listă cu formule, cuvinte, semne, sunete, concepte sau alte elemente specifice domeniului, care pot simboliza viața pământească sau cea veșnică. Discutați semnificația alegerilor voastre pe echipe și centralizați tot ce ați obținut pe două planșe, una pentru viața veșnică și una pentru viața pământească. Folosiți desene, cuvinte, simboluri, culori, pe o hartă conceptuală, după modelul dat.

Lucrează cu drag Portofoliu interdisciplinar

- Realizează un eseu sau o prezentare cu unul dintre titlurile: *Chemarea la sfințenie; Împărăția cerurilor*.
- Lumânarea sau candela simbolizează viața veșnică în lumina lui Dumnezeu și este în același timp o jertfă pe care o aducem Lui. Minunea coborârii Sfintei Lumini la Ierusalim întărește aceste înțelegeri, ne apropie de Hristos și ne dă nădejdea vieții veșnice fericite în Împărăția Sa.

Notează pe o fișă sau în jurnalul tău gândul pe care ți-l inspiră aprinderea lumânării în noaptea de Înviere. Împărtășește acest gând cu familia.

Căutarea nemuririi și a desăvârșirii spirituale a fost o preocupare a omului dintotdeauna. Toate religiile, până astăzi, au în centru căutarea vieții de dincolo de limitele vieții pământești.

- Vechii egipteni socoteau că viața continuă și după moarte, de aceea practicau mumificarea. Aceștia treceau de judecata zeului Osiris, unde inima, sediul faptelor bune sau rele, era cântărită, pe talerul opus fiind pana zeiței dreptății, Maat.

- În Mesopotamia, din *Epopoea lui Ghilgameș*, aflăm că acesta a găsit după multe fapte de vitejie planta nemuririi, dar apoi a pierdut-o.

- Grecii aveau imaginea unei împărății subterane, a umbrelor, sub stăpânirea zeului Hades, în care existau Câmpiile Elizee, ale fericiților, dar ele nu erau destinate muritorilor obișnuiți. Filozofii greci erau foarte interesați de dobândirea virtuților.

- În multe basme și legende populare românești adeseori eroul pleacă să caute tărâmul de dincolo, viața fără de moarte sau apa vie, toate simboluri ale veșniciei. (De exemplu: *Harap Alb* sau *Tinerete fără bătrânețe și viață fără de moarte*.)

Judecata lui Osiris (papyrus egiptean)

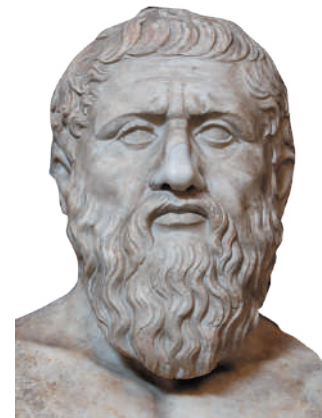
Citește textele alăturate, privește imaginile și răspunde cerințelor:

1. De ce erau atât de preocupați oamenii din Antichitate de căutarea nemuririi?
2. Notează în caiet virtuțile enumerate de către Platon.
3. Ce condiții, intuite în alte religii, există pentru a dobândi o viață veșnică fericită?

De folos pentru minte și inimă

- Omul este creat după chipul lui Dumnezeu și chemat spre asemănarea cu El în virtuți.

- Viața omului este un prilej de creștere și împlinire spirituală.
- Lucrarea duhovnicească a omului în viață are ca scop câștigarea desăvârșirii și a vieții veșnice în Împărăția lui Dumnezeu.

Filozoful grec Platon (427-347 î.H.)

Om care, de-a lungul vieții, și-a luat rămas-bun de la plăcerile și de la podoabele trupului, pe care le socotea străine de el și dăunătoare, omul care, dimpotrivă, și-a dat toată silința să învețe ceva, care, în loc de podoabe străine, a vrut pentru sufletul său podoabele cele adevărate: cumpătarea și dreptatea, curajul, libertatea și adevărul, omul acesta trebuie să aibă încredere în lumina sufletului său.

Sufletul omului este nemuritor și etern.

Fericirea și virtutea sunt legate una de alta prin legături de fier și de diamant.

Să dați oamenilor orice, dar dacă nu le dați virtutea, nu veți fi făcut nimic pentru fericirea lor.

Platon

Îndemn pentru viață

Dumnezeu S-a făcut om pentru ca omul să devină Dumnezeu.

Sfântul Atanasie cel Mare

*Căci Trei sunt care mărturisesc în cer:
Tatăl, Cuvântul și Sfântul Duh,
și Acești trei Una sunt.*

I Ioan 5, 7

Sfânta Treime

Lucrarea Duhului Sfânt în lume

Când vorbim despre om, ne gândim la Dumnezeu, Izvorul vieții și al sfințeniei. Ne amintim de Tatăl nostru Cel din ceruri, Creatorul, de Fiul Său, Mântuitorul, pe Care L-a trimis să mântuiască lumea, și de **Duhul Sfânt, Sfințitorul**, a treia Persoană a Sfintei Treimi. În *Simbolul de credință* găsim formulată sintetic învățătura despre Persoana Duhului Sfânt, *Domnul de viață Făcătorul, Care de la Tatăl porcede, Cel ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și slăvit, Care a grăit prin proroci.*

Despre lucrarea Duhului Sfânt aflăm încă de la începutul lumii, când *pământul era netocmit și gol. Întuneric era deasupra adâncului și Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor* (Facerea 1, 2).

Prin **puterea Sa dătătoare de viață**, El a umplut de viață creația, iar apoi i-a însuflețit pe primii oameni, Adam și Eva. Mai târziu dreptul Iov mărturisea: *Duhul lui Dumnezeu este Cel ce m-a făcut și suflarea Celui Atotputernic este dătătoare de viață mele* (Iov 33, 4). Duhul Sfânt a lucrat de la crearea lumii prin minunile și profețiile insuflăte proorocilor din Vechiul Testament, pregătind Întruparea Domnului, *de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria* (Matei 1, 18). El S-a făcut văzut la Botezul Domnului în chip de porumbel, iar la Schimbarea la Față ca un nor luminos, arătând prin

aceasta împreună Sa lucrare cu Domnul Iisus Hristos în lume. Apoi a săvârșit minuni prin Sfinții Apostoli și i-a inspirat ce să mărturisească sau să scrie despre Mântuitorul Hristos, după făgăduința pe care Domnul le-a făcut-o: *Și Eu voi ruga pe Tatăl, și alt Mângâietor vă va da vouă, ca să fie cu voi în veac, Duhul adevărului, pe care lumea nu poate să-L primească, pentru că nu-L vede, nici nu-L cunoaște; voi Îl cunoașteți, că rămâne la voi și în voi va fi!* (Ioan 14, 16-17).

De la Pogorârea Sa în lume până la sfârșitul veacurilor, prin Duhul Sfânt se împărtășește harul divin, energia necreată a lui Dumnezeu. Puterea sfințitoare a Duhului Sfânt se revarsă în Biserică prin Sfintele Taine, spre mântuirea și sfințirea oamenilor. De aceea, prima dintre rugăciunile începătoare rostite ori de câte ori ne rugăm pe parcursul unei zile, slujbe sau activități este *Împărate Ceresc*. Prin aceasta chemăm venirea Duhului Sfânt în viața noastră.

- **atribut** = (aici) însușire.
- **mandorlă** = slava divină; lumina în formă de cerc sau elipsă ce iradiază din prezența divină.
- **nimb** = aureolă.

Înțelege textul

1. Cum a lucrat Duhul Sfânt asupra oamenilor de la crearea lumii?
2. Cum apare Duhul Sfânt în Sfânta Scriptură?
3. Ce învățătură din lecție poți pune în practică în viața ta?

Adună înțelepciune

Citește rugăciunea *Împărate Ceresc* de pe coloana alăturată. Din aceasta rezultă atributele Duhului Sfânt, după cum urmează:

Împărat: fiind Dumnezeu adevărat, a treia dintre Persoanele Sfintei Treimi, Împărăția lui Dumnezeu este și a Sa.

Mângâietor: dumnezeirea este prezentă în lume și după Înălțarea Domnului. Este o mare mângâiere pentru sufletul omenesc să știe că Duhul Sfânt este cu el, în toate încercările vieții.

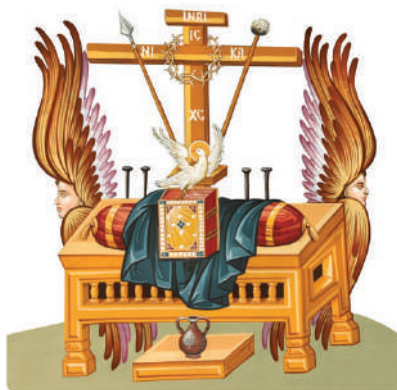
Duhul Adevărului: a mărturisit dumnezeirea Fiului prin profeți, prin Sfinții Apostoli, martiri și mărturisitori creștini din toate veacurile. A inspirat adevărurile cuprinse în Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție.

Atotprezent: este pretutindeni, fiind Dumnezeu.

Împlinitorul a toate: desăvârșește și sfințește oamenii și lumea. De aceea mai întâi ne curăță de întinăciune și, prin Sfintele Taine, ne ajută să ne însușim mântuirea realizată de Domnul Iisus Hristos. Ceea ce omul are nedesăvârșit, gol, neputincios, Duhul Sfânt umple cu harul său.

Vistierul bunătăților: prin harul divin, El oferă oamenilor toate darurile lui Dumnezeu.

Dătător de viață: prin El are viață toată făptura, de la începutul lumii și până în veșnicie.

Tronul Hetimasiei, reprezentare simbolică a Sfintei Treimi

Privește icoana, citește textele alăturate și răspunde la întrebări:

1. În ce momente ai putea rosti rugăciunea *Împărate Ceresc*? Ce folos ai avea dacă ai învăța-o?
2. Identifică, din atributele prezentate mai sus, lucrări ale Duhului Sfânt în viața ta. Cum este Acesta reprezentat în icoană?

Rugăciune

Împărate Ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevărului, Care pretutinde-ne ești și toate le plinești, Vistierul bunătăților și Dătătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi, și ne curățește pe noi de toată întinăciunea, și mântuiește, Bunule, sufletele noastre. Amin.

Împărate Ceresc
de I. Popescu-Pasărea
Clasă 6° - III

Textul rugăciunii și notația muzicii psaltice

Binecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Binecuvântarea Mare de la Sfânta Liturghie

Descoperă

Caută pe internet alte reprezentări ale Tronului Hetimasiei.

Schimbarea la Față (6 august)

Harul și ajutorul lui Dumnezeu sunt necesare omului în fiecare zi și în fiecare clipă.

Sfântul Ioan Casian

Dumnezeu voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină.

I Timotei 2, 4

Căci în har sunteți mântuiți, prin credință, și aceasta nu e de la voi: este darul lui Dumnezeu.

Efesenii 2, 8

Imnurile dumnezeieștii iubiri

Uluit, cu mirare-l privesc
frumusețea, armonia,
necuprinsa Lui slavă,
dumnezeiască și plăcută.
Strălucește în adâncurile
inimii mele smerite
și luminează-mbelșugat
toată chilia.

M-au îmbrățișat, m-au umplut
negrăitul Său Har,
dragostea și dulceața,
frumusețea și desfătarea Sa.
Din lumină mă-mpărtășesc,
părtaş sunt strălucirii
și chipu-mi e străluminat
ca al Celui pe care-L doresc.

(fragment)

Dobândește pricepere Activități interactive

1. Și S-a schimbat la față, înaintea lor, și a strălucit fața Lui ca soarele, iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca lumina (Matei 17, 2).

Identifică în icoana alăturată cele trei modalități de reprezentare ale harului Sfântului Duh: foița de aur, nimbul și mandorla. Realizează corespondența dintre acestea și ceea ce simbolizează fiecare: sfințenia persoanei, prezența harului, Slava divină.

2. În echipe de câte patru, un elev va prinde cu ajutorul unei oglinzi o rază de soare și o va reflecta asupra colegilor. Aceștia se vor așeza astfel încât să beneficieze cât mai mulți de lumină.

- Enumerați efectele razei de soare asupra trupului și a sufletului vostru care coincid cu efectele harului.

- Explicați cu ajutorul profesorului, prin comparație cu raza de soare, însușirile harului: necesar, gratuit și universal. Folosiți și textele din coloana alăturată.

- Ce legătură este între poziția voastră față de raza de soare și faptul că harul divin nu încalcă libertatea omului de a-l primi sau nu?

Lucrează cu drag Portofoliu interdisciplinar

- Realizează o poezie sau un desen cu unul dintre titlurile: *Duhul Adevărului*; *Lumină și har*. Folosește pentru inspirație poezia alăturată.

Sfântul Simeon,
Noul Teolog

- Sfântul Simeon Noul Teolog a trăit între anii 949 și 1022. A studiat la Constantinopol și apoi, în urma unei viziuni minunate a luminii dumnezeiești, a intrat de tânăr în mănăstire, căutând să dobândească desăvârșirea. Scrierile sale s-au axat pe lucrarea rugăciunii, despătimire și căutarea perfecțiunii duhovnicești. A scris imnuri de o mare frumusețe, din care se pot desprinde trăirile omului în lumina harului lui Dumnezeu. Citește imnul de pe coloana alăturată. Caută și pune în portofoliu alte imnuri ale acestui sfânt.

Pe Muntele Tabor, minunea arătării unui nor luminos are loc în fiecare an în luna august, la sărbătoarea Schimbării la Față a Domnului. Minunea amintește de norul luminos sub forma căruia S-a arătat Duhul Sfânt la Schimbarea la Față. Alături de coborârea Sfintei Lumini la Ierusalim de Înviere și de întoarcerea Iordanului la Bobotează, este una dintre minunile de necontestat ale Ortodoxiei, ce se petrec în fiecare an.

Biserica ortodoxă de pe Muntele Tabor este considerată prima mare ctitorie românească din Țara Sfântă, piatra de temelie fiind pusă de monahii români ce au viețuit în sihăstrie pe acest munte în secolul al XIX-lea. Construcția a fost începută în anul 1859 de arhimandritul Irinarh Rosetti și continuată de ucenicul său, Nectarie Banul, care a menținut rânduiala slujbelor în limba română până în anul 1890. Acum mănăstirea are viețuitori greci.

Muntele Tabor, Țara Sfântă

Mănăstirea Schimbării la Față, Muntele Tabor

Citește textele și răspunde la întrebări:

1. Ce arată minunile care se petrec la locurile sfinte an de an?
2. Cum poate conlucra credința cu știința din perspectiva mântuirii?

De folos pentru minte și inimă

• Duhul Sfânt este Dumnezeu adevărat, a treia Persoană a Sfintei Treimi.

• Prin lucrarea Duhului Sfânt în lume se manifestă puterea Sa sfințitoare și de viață dătătoare.

• Harul divin se împărtășește oamenilor prin slujbele Bisericii. Rugăciunea Împărate Ceresc invocă prezența Duhului Sfânt în viața noastră.

O echipă de meteorologi israelieni și ruși a analizat mai multe teme privind semnele miraculoase din Țara Sfântă. Omul de știință rus Serghei Mirov, unul dintre participanții la această cercetare, a dat publicității la începutul anului 2011 rezultatul cercetărilor lor, subliniind că norul apare numai în zona mănăstirii ortodoxe, doar în ziua praznicului Schimbării la Față. El a relatat că atunci „o sferă luminoasă de ceață îi înconjoară pe credincioși, după care norul apare deasupra crucii bisericii, crescând în dimensiuni, și coboară peste credincioși, acoperindu-i și înconjurându-i într-o umezeală”.

Cercetătorii au concluzionat că această ceață nu poate fi generată de aerul uscat și la o astfel de temperatură și, ca atare, fenomenul nu poate fi încadrat decât în categoria miracolelor.

Ziarul Lumina, 05.06.2011

Îndemn pentru viață

Omul are două aripi: harul și libertatea.

Sfântul Maxim Mărturisitorul

*Nimeni nu poate să zică:
Domn este Iisus,
decât în Duhul Sfânt.
I Corinteni 12, 3*

Pogorârea Duhului Sfânt

Pogorârea Duhului Sfânt la Cincizecime

Iubirea lui Dumnezeu este nemărginită. Crearea lumii, venirea Fiului Său pe pământ, Jertfa Mântuitorului pentru noi ne arată câtă dragoste poate revărsa Tatăl ceresc peste creația Sa. Poate de aceea pe Duhul Sfânt îl numim Mângâietorul, deoarece El are grijă de întreaga creație, ne „mângâie” pe toți spre desăvârșire, spre a fi mai aproape de Dumnezeu, chiar de aici, de pe pământ. El este cel ce desăvârșește lucrarea de mântuire a lumii, fiind alături de noi înainte de Pogorârea Sa pentru totdeauna.

Promisiunea Mântuitorului de trimitere a Duhului Sfânt în lume s-a împlinit la cincizeci de zile după Înviere. Atunci, Sfinții Apostoli au primit, prin Pogorârea Sfântului Duh asupra lor, darul grăirii în diferite limbi. Tot atunci **s-a întemeiat Biserica**, prin botezul celor 3 000 de oameni care au format prima comunitate creștină. Lor li s-a adăugat, apoi, și Saul din Tars, viitorul Apostol Pavel. Deși la început acesta nu credea în Hristos, Mântuitorul i s-a descoperit în drumul spre Damasc, localitate din Orient, astăzi capitala Siriei.

El a devenit apostolul care a realizat cele mai multe călătorii misionare, de răspândire a creștinismului în lume, și o călătorie la Roma, acolo unde a pățimit și a murit pentru credința sa. Datorită

acestor călătorii misionare, Sfântul Pavel este numit Apostolul neamurilor.

Duhul lui Dumnezeu i-a întărit pe toți în credință pentru a întemeia Biserica, a răspândi în lume învățătura Domnului Iisus Hristos și a forma comunități creștine prin locurile în care **propovăduiau**, după cuvântul Mântuitorului: *Iar când va veni Mângâietorul, pe Care Eu Îl voi trimite vouă de la Tatăl, Duhul Adevărului, Care de la Tatăl porcede, Acela va mărturisi despre Mine* (Ioan 15, 26).

Fiecare comunitate avea slujitorii săi: **episcopi, preoți și diaconi**, rânduiți de către apostoli prin Taina Preoției. Unul dintre aceștia, Sfântul Arhidiacon Ștefan, a devenit primul martir creștin. El a fost asuprit de cei ce nu credeau în Hristos, căci *Ștefan, plin de har și de putere, făcea minuni și semne mari în popor* (Faptele Apostolilor 6, 8).

Biserica, întemeiată la Cincizecime, este comunitatea în care credincioșii se sfințesc spre mântuire.

- **arhidiacon** = cel dintâi dintre diaconi.
- **convertire** = (aici) transformare spirituală.
- **erudit** = învățat.